

Γονική μέριμνα - Λιθουανία

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1 Τι σημαίνει πρακτικά η έννοια «γονική μέριμνα»; Ποια τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του έχοντος τη γονική μέριμνα;
- 2 Γενικώς, ποιος έχει τη γονική μέριμνα ενός τέκνου;
- 3 Εάν οι γονείς δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμούν να ασκούν τη γονική μέριμνα, μπορεί να την ασκεί κάποιος άλλος;
- 4 Σε περίπτωση διαζυγίου ή διακοπής της έγγαμης συμβίωσης, με ποιον τρόπο γίνεται η ρύθμιση της άσκησης της γονικής μέριμνας;
- 5 Εάν οι γονείς συνάψουν συμφωνία σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας, ποια τυπική διαδικασία πρέπει να ακολουθηθεί προκειμένου η εν λόγω συμφωνία να είναι νομικά δεσμευτική;
- 6 Εάν οι γονείς δεν είναι σε θέση να καταλήξουν σε συμφωνία για το θέμα της γονικής μέριμνας, ποιοι εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης της διαφοράς προβλέπονται, εκτός από την προσφυγή στη δικαιοσύνη;
- 7 Εάν οι γονείς προσφύγουν στη δικαιοσύνη, ποια ζητήματα που αφορούν το τέκνο μπορεί να ρυθμίσει ο δικαστής;
- 8 Εάν το δικαστήριο αναθέσει την επιμέλεια του τέκνου αποκλειστικά σε έναν γονέα, αυτό σημαίνει ότι ο εν λόγω γονέας μπορεί να αποφασίζει για οτιδήποτε αφορά το τέκνο χωρίς προηγουμένως να συμβουλευέται τον άλλο γονέα;
- 9 Εάν το δικαστήριο αποφασίσει ότι οι γονείς ασκούν από κοινού την επιμέλεια του τέκνου, τι σημαίνει αυτό πρακτικά;
- 10 Ποιο είναι το αρμόδιο δικαστήριο (ή άλλη αρχή) στο οποίο κατατίθεται η αγωγή για την άσκηση της γονικής μέριμνας; Ποιες είναι οι τυπικές διαδικασίες και ποια έγγραφα πρέπει να συνοδεύουν το αίτημα;
- 11 Ποια διαδικασία ακολουθείται στην περίπτωση αυτή; Υπάρχει διαδικασία κατεπείγοντος;
- 12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας;
- 13 Είναι δυνατή η άσκηση ένδικου μέσου κατά απόφασης για τη γονική μέριμνα;
- 14 Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να απαιτηθεί προσφυγή σε δικαστήριο ή άλλη αρχή για την εκτέλεση απόφασης σχετικής με τη γονική μέριμνα. Ποια διαδικασία εφαρμόζεται στις περιπτώσεις αυτές;
- 15 Τι πρέπει να πράξω για να επιτύχω την αναγνώριση και εκτέλεση σε αυτό το κράτος μέλος απόφασης γονικής μέριμνας που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;
- 16 Σε ποιο δικαστήριο αυτού του κράτους μέλους πρέπει να προσφύγω κατά της αναγνώρισης απόφασης γονικής μέριμνας που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;
- 17 Ποιο είναι το εφαρμοστέο δίκαιο στις διαδικασίες γονικής μέριμνας όταν το παιδί ή οι γονείς δεν διαμένουν σε αυτό το κράτος μέλος ή έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;

1 Τι σημαίνει πρακτικά η έννοια «γονική μέριμνα»; Ποια τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του έχοντος τη γονική μέριμνα;

Τα δικαιώματα και τα καθήκοντα γονέων και τέκνων ρυθμίζονται από τις διατάξεις του Μέρους IV του Βιβλίου III του Αστικού Κώδικα της Δημοκρατίας της Λιθουανίας (*Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas*, στο εξής «ο Αστικός Κώδικας»). Το άρθρο 3.155 του Αστικού Κώδικα ορίζει ότι τα τέκνα τελούν υπό την επιμέλεια των γονέων έως την ενηλικίωση ή τη χειραφέτησή τους. Οι γονείς έχουν δικαίωμα και καθήκον να παρέχουν σωστή ανατροφή στα παιδιά τους και να τους διδάσκουν την εντιμότητα, να μεριμνούν για την υγεία τους και, αφού λάβουν υπόψη τη φυσική και διανοητική τους κατάσταση, να δημιουργούν ευνοϊκές

συνθήκες για την πλήρη και αρμονική ανάπτυξή τους, ώστε να είναι έτοιμα να ζήσουν ανεξάρτητα στην κοινωνία. Το κεφάλαιο XI του Βιβλίου III του Αστικού Κώδικα ορίζει τα δικαιώματα και τα καθήκοντα των γονέων έναντι των τέκνων τους, και το κεφάλαιο XII ορίζει τα περιουσιακά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις γονέων και τέκνων.

Το άρθρο 3.227 παράγραφος 2 του Αστικού Κώδικα ορίζει ότι οι θετοί γονείς αντιμετωπίζονται ως γονείς του τέκνου κατά τον νόμο, από την ημέρα που αναπτύσσει τα έννομα αποτελέσματά της η δικαστική απόφαση για την υιοθεσία, με τις εξαιρέσεις που ορίζονται στο άρθρο 3.222 παράγραφος 4 του Αστικού Κώδικα.

2 Γενικώς, ποιος έχει τη γονική μέριμνα ενός τέκνου;

Το άρθρο 3.156 του Αστικού Κώδικα ορίζει ότι ο πατέρας και η μητέρα έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις έναντι των τέκνων τους. Οι γονείς έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις απέναντι στα τέκνα τους ανεξάρτητα από το αν το τέκνο έχει γεννηθεί εντός ή εκτός γάμου, μετά το διαζύγιο ή την ακύρωση του γάμου ή τον χωρισμό.

3 Εάν οι γονείς δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμούν να ασκούν τη γονική μέριμνα, μπορεί να την ασκεί κάποιος άλλος;

Αν οι γονείς είναι ανίκανοι ή δεν επιθυμούν να ασκήσουν τη γονική μέριμνα των τέκνων τους, μπορεί στη θέση τους να διοριστεί άλλο πρόσωπο. Γι' αυτόν τον σκοπό, ο Αστικός Κώδικας εισάγει το θεσμό της κηδεμονίας και επιτροπείας ανηλίκων. Οι βασικοί κανόνες που διέπουν την υπαγωγή ενός παιδιού σε προσωρινή και μόνιμη κηδεμονία/επιτροπεία ορίζονται στα άρθρα 3.254 και 3.257.

4 Σε περίπτωση διαζυγίου ή διακοπής της έγγαμης συμβίωσης, με ποιον τρόπο γίνεται η ρύθμιση της άσκησης της γονικής μέριμνας;

Σε περίπτωση διαζυγίου των γονέων, η μελλοντική γονική μέριμνα καθορίζεται ανάλογα με το είδος του διαζυγίου.

Εάν ένας γάμος λυθεί με κοινή συναίνεση των συζύγων, αυτοί οφείλουν να προσκομίσουν στο δικαστήριο συμφωνητικό που να ρυθμίζει τις συνέπειες της λύσης του γάμου (διαχωρισμός περιουσίας, πληρωμές διατροφής για τα τέκνα κ.λπ.). Το άρθρο 3.53 παράγραφος 3 του Αστικού Κώδικα ορίζει ότι κατά την έκδοση της απόφασης διαζυγίου, το δικαστήριο εγκρίνει συμφωνητικό για τις συνέπειες της λύσης του γάμου των συζύγων, το οποίο διέπει τις υποχρεώσεις πληρωμής διατροφής στα ανήλικα τέκνα τους και μεταξύ τους, τον τόπο διαμονής των ανήλικων τέκνων τους, τη συμμετοχή των συζύγων στην εκπαίδευση των τέκνων τους και λοιπά περιουσιακά δικαιώματα και καθήκοντα. Το περιεχόμενο του εν λόγω συμφωνητικού ενσωματώνεται στην απόφαση διαζυγίου. Αν μεταβληθούν σημαντικά οι περιστάσεις (ασθένεια ή ανικανότητα προς εργασία ενός από τους πρώην συζύγους κ.λπ.), οι πρώην σύζυγοι από κοινού ή χωριστά μπορούν να ζητήσουν από το δικαστήριο να τροποποιήσει τους όρους που προβλέπει το συμφωνητικό για τις συνέπειες της λύσης του γάμου.

Αν ο γάμος λυθεί με αίτηση ενός εκ των συζύγων, η αίτηση που υποβάλλεται στο δικαστήριο πρέπει να αναφέρει και τον τρόπο με τον οποίο ο αιτών θα εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του απέναντι στον άλλο σύζυγο και τα ανήλικα τέκνα τους. Κατά την έκδοση της απόφασης διαζυγίου, το δικαστήριο πρέπει να επιλύσει τα ζητήματα που αφορούν τον τόπο διαμονής και τη διατροφή των ανηλίκων τέκνων, τη διατροφή του/της συζύγου και τον διαχωρισμό των κοινών περιουσιακών στοιχείων, εκτός αν η περιουσία έχει καταμηθεί με αμοιβαία συμφωνία επικυρωμένη από συμβολαιογράφο (άρθρο 3.59 του Αστικού Κώδικα).

Το διαζύγιο που οφείλεται σε κοινή υπαιτιότητα έχει τις ίδιες συνέπειες με τη λύση του γάμου με κοινή συναίνεση των συζύγων (άρθρα 3.51 έως 3.54 του Αστικού Κώδικα). Η δίκη του διαζυγίου που οφείλεται σε υπαιτιότητα ενός από τους συζύγους υπόκειται αναλογικά στο άρθρο 3.59 του Αστικού Κώδικα.

Ως προς τον χωρισμό, ένας σύζυγος μπορεί να προσφύγει στο δικαστήριο για να καθοριστούν ρυθμίσεις χωριστής διαβίωσης, αν είναι πλέον αφόρητη η συγκατοίκηση με τον/την σύζυγό του ή αυτή έχει καταστεί αδύνατη ή μπορεί να θίξει σοβαρά τα συμφέροντα των ανηλίκων τέκνων λόγω ειδικών περιστάσεων οι οποίες μπορεί να μην εξαρτώνται από τον άλλον σύζυγο, ή αν οι σύζυγοι δεν ενδιαφέρονται πλέον να συγκατοικούν. Κατά την επιδίκαση του δικαστικού χωρισμού, το δικαστήριο πρέπει να ορίσει με ποιον σύζυγο θα διαμένει το τέκνο και να επιλύσει τα ζητήματα που αφορούν τη διατροφή των τέκνων και τη συμμετοχή του χωρισμένου πατέρα (ή της μητέρας) στην εκπαίδευσή τους. Και οι δύο σύζυγοι μπορούν να ζητήσουν από κοινού από το δικαστήριο την έγκριση του χωρισμού, αν έχουν συνάψει συμφωνία σχετικά με τις συνέπειές του, ως προς τον τόπο διαμονής, τη διατροφή και την εκπαίδευση των ανηλίκων τέκνων τους, τον διαχωρισμό της περιουσίας τους και τη μεταξύ τους διατροφή. Αν οι σύζυγοι έχουν καταρτίσει συμφωνία για τις συνέπειες του χωρισμού τους, το δικαστήριο εγκρίνει τη συμφωνία, αν αυτή συνάδει με τη δημόσια τάξη και δεν θίγει τα δικαιώματα και τα έννομα συμφέροντα των ανηλίκων τέκνων τους ή ενός από τους συζύγους. Το δικαστήριο, αφού εγκρίνει τη συμφωνία, την ενσωματώνει στην απόφαση για τον δικαστικό χωρισμό.

5 Εάν οι γονείς συνάψουν συμφωνία σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας, ποια τυπική διαδικασία πρέπει να ακολουθηθεί προκειμένου η εν λόγω συμφωνία να είναι νομικά δεσμευτική;

Αν οι γονείς συγκατοικούν, οι ρυθμίσεις και η μορφή καταβολής της διατροφής καθορίζονται με μεταξύ τους αμοιβαία συμφωνία. Η εν λόγω συμφωνία ή η διαδικασία σύναψής της δεν υπόκειται σε ιδιαίτερο τύπο. Το άρθρο 3.193 του Αστικού Κώδικα ορίζει ότι, σε περίπτωση συναινετικού διαζυγίου (άρθρο 3.51 του Αστικού Κώδικα) ή χωρισμού (άρθρο 3.73 του Αστικού Κώδικα), οι σύζυγοι καταρτίζουν συμφωνία η οποία ορίζει τα αμοιβαία τους καθήκοντα ως προς τη διατροφή των ανήλικων τέκνων τους, καθώς και τα μέσα, το ποσό και το είδος της εν λόγω διατροφής. Η συμφωνία εγκρίνεται από το δικαστήριο (άρθρο 3.53 του Αστικού Κώδικα). Οι γονείς ανήλικων τέκνων μπορούν να συνάψουν συμφωνία για τη διατροφή των τέκνων τους, αν το διαζυγίο τους οφείλεται σε άλλους λόγους. Εάν ένας από τους γονείς δεν συμμορφωθεί με τη συμφωνία για τη διατροφή των ανήλικων τέκνων η οποία εγκρίθηκε από το δικαστήριο, ο άλλος γονέας έχει δικαίωμα να ζητήσει από το δικαστήριο την έκδοση διαταγής προς εκτέλεση.

6 Εάν οι γονείς δεν είναι σε θέση να καταλήξουν σε συμφωνία για το θέμα της γονικής μέριμνας, ποιοι εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης της διαφοράς προβλέπονται, εκτός από την προσφυγή στη δικαιοσύνη;

Οι γονείς μπορούν εναλλακτικά να προσφύγουν στη διαμεσολάβηση για να επιλύσουν εξωδικαστικά τις διαφορές τους. Δικαστική διαμεσολάβηση διατίθεται σε όλα τα τακτικά δικαστήρια. Η δικαστική διαμεσολάβηση παρέχεται δωρεάν. Πρόκειται για έναν οικονομικότερο και ταχύτερο τρόπο επίλυσης των διαφορών. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η δικαστική διαμεσολάβηση εγγυάται την εμπιστευτικότητα και κάθε διάδικος μπορεί να παραιτηθεί από τη δικαστική διαμεσολάβηση, χωρίς αιτιολόγηση. Η παραπομπή μιας διαφοράς στη δικαστική διαμεσολάβηση μπορεί να προταθεί από τον δικαστή (δικαιοδοτικό τμήμα) που εκδικάζει την αστική υπόθεση ή από διάδικο. Περισσότερες πληροφορίες για τη διαμεσολάβηση και ο κατάλογος των διαμεσολαβητών διατίθενται στον δικτυακό τόπο των [δικαστηρίων της Λιθουανίας](#).

7 Εάν οι γονείς προσφύγουν στη δικαιοσύνη, ποια ζητήματα που αφορούν το τέκνο μπορεί να ρυθμίσει ο δικαστής;

Εάν οι γονείς προσφύγουν στο δικαστήριο, ο δικαστής θα αποφασίσει για όλα τα ζητήματα που αφορούν τα τέκνα τους, περιλαμβανομένου του τόπου διαμονής τους, των δικαιωμάτων προσωπικής επικοινωνίας των γονέων με τα τέκνα, της διατροφής των ανήλικων τέκνων και οποιουδήποτε άλλου ζητήματος προκύπτει από την αίτηση που κατατίθεται ενώπιον του δικαστηρίου.

8 Εάν το δικαστήριο αναθέσει την επιμέλεια του τέκνου αποκλειστικά σε έναν γονέα, αυτό σημαίνει ότι ο εν λόγω γονέας μπορεί να αποφασίζει για οτιδήποτε αφορά το τέκνο χωρίς προηγουμένως να συμβουλευτεί τον άλλο γονέα;

Το άρθρο 3.156 του Αστικού Κώδικα ορίζει ότι ο πατέρας και η μητέρα έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις ως προς τα τέκνα τους. Αυτό ισχύει ανεξάρτητα από το αν το τέκνο γεννήθηκε εντός ή εκτός γάμου, μετά το διαζυγίο ή την ακύρωση του γάμου ή τον χωρισμό. Οι γονείς έχουν δικαίωμα και υποχρέωση να ανατρέφουν τα τέκνα τους, είναι υπεύθυνοι για την εκπαίδευση και την ανάπτυξή τους, μεριμνούν για την υγεία τους και παρέχουν πνευματική και ηθική καθοδήγηση. Κατά την εκτέλεση των εν λόγω υποχρεώσεων, τα δικαιώματα των τέκνων προηγούνται των δικαιωμάτων άλλων προσώπων. Οι γονείς πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα τέκνα τους θα φοιτούν σε εκπαιδευτικά ιδρύματα έως την ηλικία που προβλέπεται από τον νόμο.

Η γονική μέριμνα ανατίθεται αποκλειστικά σε έναν από τους γονείς μόνο σε περιπτώσεις περιορισμού της γονικής εξουσίας του άλλου. Αν οι γονείς (ο πατέρας ή η μητέρα) δεν εκπληρώνουν τα καθήκοντα ανατροφής των τέκνων τους, καταχρώνται τη γονική εξουσία τους, μεταχειρίζονται τα τέκνα τους με σκληρότητα, έχουν επιβλαβή επιρροή λόγω ανήθικης συμπεριφοράς ή δεν μεριμνούν γι' αυτά, το δικαστήριο μπορεί να εκδώσει απόφαση για προσωρινό ή επ' αόριστον περιορισμό της γονικής εξουσίας (του πατέρα ή της μητέρας). Κατά την έκδοση μιας τέτοιας απόφασης, το δικαστήριο θα λάβει υπόψη τις ειδικές περιστάσεις στις οποίες βασίζεται η αίτηση περιορισμού της γονικής εξουσίας. Οι γονείς, ωστόσο, διατηρούν το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας με το τέκνο τους, εκτός αν αυτό αντιβαίνει στα συμφέροντα του τέκνου. Όταν η γονική μέριμνα περιορίζεται για απεριόριστο χρονικό διάστημα, το παιδί μπορεί να τεθεί υπό υιοθεσία χωρίς την ειδική συγκατάθεση των γονέων.

9 Εάν το δικαστήριο αποφασίσει ότι οι γονείς ασκούν από κοινού την επιμέλεια του τέκνου, τι σημαίνει αυτό πρακτικά;

Οι γονείς αποφασίζουν με αμοιβαία συμφωνία για όλα τα ζητήματα που αφορούν την εκπαίδευση των τέκνων τους και τα άλλα ζητήματα γονικής μέριμνας. Εάν δεν συμφωνούν, οι τυχόν διαφορές επιλύονται από το δικαστήριο.

Ο πατέρας, η μητέρα ή οι γονείς (επίτροποι/κηδεμόνες) νομικά ανίκανων ανήλικων γονέων μπορούν να προσφύγουν στο δικαστήριο για τη ρύθμιση της επικοινωνίας με το τέκνο ή τη συμμετοχή στην εκπαίδευσή του. Το δικαστήριο ρυθμίζει την επικοινωνία του πατέρα ή της μητέρας με το τέκνο λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντά του, προκειμένου να δώσει τη δυνατότητα στον χωρισμένο πατέρα ή τη χωρισμένη μητέρα να συμμετέχει όσο το δυνατόν περισσότερο στην εκπαίδευση του τέκνου. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει να περιοριστεί στο ελάχιστο η επικοινωνία με το τέκνο μόνον όταν η στενότερη επικοινωνία είναι επιβλαβής για τα συμφέροντα του τέκνου.

10 Ποιο είναι το αρμόδιο δικαστήριο (ή άλλη αρχή) στο οποίο κατατίθεται η αγωγή για την άσκηση της γονικής μέριμνας; Ποιες είναι οι τυπικές διαδικασίες και ποια έγγραφα πρέπει να συνοδεύουν το αίτημα;

Εάν ένα πρόσωπο επιθυμεί να καταθέσει αίτηση που αφορά την άσκηση γονικής μέριμνας, πρέπει να απευθυνθεί στο περιφερειακό δικαστήριο. Οι διατυπώσεις που πρέπει να τηρηθούν και τα δικαιολογητικά που πρέπει να επισυναφθούν στην αίτηση εξαρτώνται από τις απαιτήσεις που ορίζονται στην αίτηση και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που αμφισβητούνται ή πρέπει να ρυθμιστούν ή να προσδιοριστούν (σχετικά με το περιεχόμενο της γονικής μέριμνας).

11 Ποια διαδικασία ακολουθείται στην περίπτωση αυτή; Υπάρχει διαδικασία κατεπείγοντος;

Οι κυριότερες διαφορές και τα κυριότερα ζητήματα σχετικά με τη γονική μέριμνα εξετάζονται με απλουστευμένη διαδικασία.

12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας;

Η παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής διέπεται από τις διατάξεις του νόμου για την κρατική νομική συνδρομή (*Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas*). Η δυνατότητα λήψης κρατικής νομικής συνδρομής εξαρτάται από την οικονομική κατάσταση του εκάστοτε προσώπου.

13 Είναι δυνατή η άσκηση ένδικου μέσου κατά απόφασης για τη γονική μέριμνα;

Ναι, επιτρέπεται η προσφυγή κατά τέτοιας απόφασης στο ανώτερο δικαστήριο σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες της αστικής διαδικασίας.

14 Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να απαιτηθεί προσφυγή σε δικαστήριο ή άλλη αρχή για την εκτέλεση απόφασης σχετικής με τη γονική μέριμνα. Ποια διαδικασία εφαρμόζεται στις περιπτώσεις αυτές;

Η απόφαση του δικαστηρίου εκτελείται από δικαστικούς επιμελητές.

15 Τι πρέπει να πράξω για να επιτύχω την αναγνώριση και εκτέλεση σε αυτό το κράτος μέλος απόφασης γονικής μέριμνας που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας εφαρμόζεται χωρίς τήρηση ειδικής διαδικασίας, με αναγνώριση απόφασης η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους της ΕΕ στη Λιθουανία. Ο κανονισμός αυτός εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, με εξαίρεση τη Δανία.

Οι αποφάσεις για τα δικαιώματα προσωπικής επικοινωνίας και οι αποφάσεις που επιτάσσουν την επιστροφή του παιδιού και έχουν εκδοθεί από δικαστήρια κρατών μελών της ΕΕ υπόκεινται σε εκτέλεση σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζονται στο Μέρος VI του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας της Δημοκρατίας της Λιθουανίας (*Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas*, στο εξής «ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας»).

Οι αιτήσεις αφαίρεσης της δικαιοδοσίας από αλλοδαπό δικαστήριο και οι αιτήσεις παραπομπής σε αλλοδαπό δικαστήριο, όπως αναφέρονται στο άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου (και στα άρθρα 8 και 9 της σύμβασης της Χάγης, της 19ης Οκτωβρίου 1996), εξετάζονται από το εφετείο της Λιθουανίας (*Lietuvos apeliacinis teismas*).

Οι εν λόγω αιτήσεις εξετάζονται σύμφωνα με τη διαδικασία η οποία ορίζεται στο κεφάλαιο 39 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, αν ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου δεν ορίζει διαφορετικά. Οι εν λόγω αιτήσεις δεν υπόκεινται σε δικαστικά έξοδα.

Οι αιτήσεις που υποβάλλονται στο εφετείο της Λιθουανίας πρέπει να πληρούν τις γενικές προϋποθέσεις που ισχύουν για τα δικονομικά έγγραφα (άρθρο 111 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Σύμφωνα με το άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, η αίτηση και τα επισυναπτόμενα παραρτήματα πρέπει να υποβληθούν στην εθνική γλώσσα, αλλιώς πρέπει να επισυναφθούν μεταφράσεις στη λιθουανική γλώσσα. Αν ο αιτών διαμένει εκτός της Δημοκρατίας της Λιθουανίας και δεν έχει ορίσει εκπρόσωπο για την υπόθεση ή αντίκλητο για να παραλαμβάνει τα δικονομικά έγγραφα με κατοικία/επαγγελματική έδρα στη Δημοκρατία της Λιθουανίας (άρθρο 805 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας), η αίτηση πρέπει να αναγράφει διεύθυνση στη Δημοκρατία της Λιθουανίας ή διεύθυνση τηλεπικοινωνίας στην οποία θα επιδίδονται τα δικονομικά έγγραφα στον αιτούντα. Ωστόσο, οι εν λόγω απαιτήσεις δεν ισχύουν για αιτήσεις οι οποίες έχουν ασκηθεί ενώπιον του εφετείου της Λιθουανίας από αλλοδαπό δικαστήριο.

Αν το κρίνει ενδεδειγμένο, το εφετείο της Λιθουανίας μπορεί να ζητήσει από την υπηρεσία κρατικής προστασίας των δικαιωμάτων του παιδιού και υιοθεσίας, η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Κοινωνικής Ασφάλισης και Εργασίας της Δημοκρατίας της Λιθουανίας (*Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos*), να γνωμοδοτήσει για τη σκοπιμότητα της παραπομπής ή της αφαίρεσης δικαιοδοσίας. Το εφετείο της Λιθουανίας ορίζει προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να διατυπωθεί η εν λόγω γνώμη.

Η αίτηση πρέπει να εξεταστεί από το εφετείο της Λιθουανίας το αργότερο εντός έξι εβδομάδων από την ημερομηνία παραλαβής της από το δικαστήριο.

Μετά την εξέταση της αίτησης αφαίρεσης της δικαιοδοσίας από αλλοδαπό δικαστήριο και την έκδοση απόφασης με την οποία γίνεται δεκτή η αίτηση, το εφετείο της Λιθουανίας, αφού εξετάσει τις περιστάσεις της υπόθεσης, ορίζει το αρμόδιο δικαστήριο της Λιθουανίας το οποίο θα επιληφθεί της υπόθεσης στη Λιθουανία. Η δίκη που έχει αρχίσει στο αλλοδαπό δικαστήριο παραπέμπεται στο αρμόδιο δικαστήριο της Λιθουανίας, το οποίο επιλαμβάνεται της ουσίας της υπόθεσης. Στην εν λόγω περίπτωση, εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις του άρθρου 35 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και η δίκη συνεχίζεται στο αρμόδιο δικαστήριο της Λιθουανίας. Κατά περίπτωση, το αρμόδιο δικαστήριο της Λιθουανίας καθορίζει τη θέση των διαδικών στη δίκη και λαμβάνει μέτρα για την άρση των τυχόν ελλείψεων που φέρουν τα δικονομικά έγγραφα.

16 Σε ποιο δικαστήριο αυτού του κράτους μέλους πρέπει να προσφύγω κατά της αναγνώρισης απόφασης γονικής μέριμνας που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;

Το ένδικο μέσο πρέπει να ασκηθεί ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου της Λιθουανίας (*Lietvos Aukščiausiasis Teismas*). Θα εξεταστεί ως αναίρεση σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

17 Ποιο είναι το εφαρμοστέο δίκαιο στις διαδικασίες γονικής μέριμνας όταν το παιδί ή οι γονείς δεν διαμένουν σε αυτό το κράτος μέλος ή έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;

Το δίκαιο που διέπει τις σχέσεις γονέων και τέκνων ορίζεται από το άρθρο 1.32 του Αστικού Κώδικα. Οι προσωπικές και οι περιουσιακές σχέσεις μεταξύ γονέων και τέκνων διέπονται από το δίκαιο του κράτους στο οποίο έχει τη συνήθη διαμονή του το τέκνο. Εάν κανένας γονέας δεν έχει τη συνήθη διαμονή του στο κράτος στο οποίο έχει το τέκνο τη συνήθη διαμονή του και το τέκνο και αμφότεροι οι γονείς είναι πολίτες του ίδιου κράτους, εφαρμοστέο είναι το δίκαιο του κράτους του οποίου είναι όλοι πολίτες.

Σε υποθέσεις γονικής μέριμνας, το αρμόδιο δικαστήριο καθορίζεται σύμφωνα με τη σύμβαση της Χάγης, της 19ης Οκτωβρίου 1996, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία ως προς τη γονική μέριμνα και τα μέτρα προστασίας των παιδιών.

Η εφαρμοστέα νομοθεσία για την προστασία των ανηλίκων, την κηδεμονία και την επιτροπεία τους καθορίζεται σύμφωνα με τη σύμβαση της Χάγης, της 5ης Οκτωβρίου 1961, για τη δικαιοδοσία των αρχών και το εφαρμοστέο δίκαιο σε θέματα προστασίας των ανηλίκων.

Οι υποχρεώσεις διατροφής εντός της οικογένειας διέπονται από τη σύμβαση της Χάγης, της 2ας Οκτωβρίου 1973, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής.

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Τελευταία επικαιροποίηση: 10/07/2019